

[Enggaard.]

og dér, som skattebuketten måtte føre med sig, ikke giver sig et utilsigtet udtryk på afstemningsdagen.

Baggrunden for en økonomisk bedømmelse i øjeblikket er jo usikker. Det hænger sammen med hele EF-afhængigheden i vor økonomi, men også en række andre ting flyder vel mere end sædvanligt. Den økonomiske halvårsoversigt, som vi fik i hænde i mandags, har helt naturligt valgt som sit udgangspunkt, at Danmark er medlem af EF fra nytår. Hvad skulle en ansvarlig rede-gørelse dog ellers gøre? Man bliver imidlertid slået af denne faktors betydning på en lang række punkter ved læsning af oversigten, og man har derigennem også indirekte fået et nyt stærkt vidnesbyrd om den meget vanskeligere situation, som landet står over for; dersom den 2. oktober giver et nej til EF.

Halvårsoversigtens vurdering af konjunkturforløbet frem gennem 1973 er af yderste interesse; så fundamentalt afhængige er vi af afsætningen i udlandet og køb fra udlandet. Glædeligvis forudsiger man en fortsat opgang såvel i udlandet som her med øgede afsætningsmuligheder for navnlig industri-eksporten, men også for andre områder. EF-fordelene kommer navnlig klart til udtryk i forventningerne til landbrugets øgede eksportindtjening i kraft af væsentlig bedre priser end i dag. Den betydelige forbedring af bytteforholdet, som man har fået allerede i indeværende år, og som har æren for en betragtelig del af den registrerede forbedring af valutabalancen, regner man altså med vil fortsætte ind i 1973. Vi må håbe, at forudsigelserne er korrekte, for der bliver brug for en øget valutaindtjening. Den netto-eksportstigning på ca. 5,5 milliarder kr., som er forudset i 1973, modsvares jo nemlig af en forventet stigning i importen på 6½ milliard kr., således at der skulle opstå et yderligere tab i 1973 på ca. 1 milliard kr. ud over det, som 1972 sluttede med, nemlig antagelig 1 milliard kr.

Vor gamle følgesvend blandt de økonomiske problemer, valutaunderskuddet, lever altså også i 1973 på trods af en betragtelig eksportstigning. Det må give anledning til den slutning, at der fortsat er behov for at vise tilbageholdenhed med forbrugsudviklingen såvel i den private som i den offentlige sektor.

Også den høje aktivitets ledsagefænomener, pres på priserne og lønningerne, er med i billedet. Begrænsninger af det offentlige forbrug af arbejdskraft og andre ressourcer er derfor mere påkrævet end nogen sinde. Dette er ingen overraskelse for nogen af os, for det svarer jo nøjagtig til de henstillinger, som f. eks. OECD igennem nogen tid har rettet til os.

Jeg finder det ganske interessant, at den økonomiske oversigt adskillige steder giver en bedømmelse af særtoldens indvirkninger på forløbet af importen og lagerdannelsen. Når importtilvæksten bedømmes så faretruende stor for 1973, så hænger det vel bl. a. sammen med, at den opsættende virkning på importen for en tid, som har reduceret lagrene kraftigt, da ophører. Den vender naturligvis tilbage som en boomerang, når tolden afvikles, og når importen også stiger under indtryk af stigende priser. Det pusterum, som er opnået for valutaproblemet, er åbenbart ved at være forbi.

Prisudviklingen fortjener særlig opmærksomhed. Fortsætter pristallets stigning med den samme fart i resten af året som i de to første kvartaler, kan vi risikere at udløse hele 3 af de nye, tunge dyrtidsportioner i indeværende år. Det må da give os alle, både regeringen og os andre, kuldegysninger som ledsagende fænomen til en overenskomstsituation. Regeringen kan imidlertid takke sig selv for en del af prisstigningerne, fordi særtolden har bidraget over en bred front til at hæve prisniveauet. Det er desværre lettere at sætte dette niveau op end at sænke det, når tolden afvikles. Også på den baggrund er det meget svært at forstå det forstandige i, at en del af regeringens buket, navnlig skat på benzin og motorkøretøjer, har en utvivlsomt prisforhøjende virkning og desuden er belastet med den ulempe, at kun en del af skatten kan holdes uden for pristalsberegningen. Men afgifterne vender jeg tilbage til i anden sammenhæng.

På den baggrund er vurderingen af det nødvendige kasseoverskud i 1973 naturligvis betydningsfuld. Regeringen har ment, at ca. 1.400 mill. kr. er passende, ligesom man nu efter det seneste skøn regner med ca. 1.400 mill. kr. i indeværende år. Uden at tage endelig stilling til størrelsen af kasseoverskuddet må det være rigtigt at tilråde en relativt stram finanspolitik for 1973 på baggrund af